

قارا حبيب

(سردار بزرگ مشروطه‌ی منطقه ماکو)

www.ketab.ir

تحقيق و تاليف: رحمت‌الله ولي‌زاده هاسوني

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
عنوان دیگر
موضوع
موضوع

ولی‌زاده هاسونی، رحمت‌الله، ۱۳۴۳-
قاراحبیب: سردار بزرگ مشروطه‌ی منطقه ماکو/ تحقیق و
تالیف رحمت‌الله ولی‌زاده‌هاسونی.
ارومیه : انتشارات یاز، ۱۴۰۰.
۱۳۰ ص.: مصور(رنگی): ۱/۵×۲۱/۵ س.م.
978-622-206-062-6:
فیبا
سردار بزرگ مشروطه‌ی منطقه ماکو.
قارا حبیب، ۱۳۸۶.
ایران -- تاریخ -- انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴ - ۱۳۲۷ ق. -- ماکو
Iran -- History -- Constitutional Revolution, 1906-
1909-- Maku
ماکو -- تاریخ
Maku (Iran) -- History
۱۴۰۷DSR:
۰۷۵/۹۵۵:
۸۶۷۳۹۸۸ : شماره کتابشناسی ملی
فیبا: اطلاعات رکورد کتابشناسی

رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد کتابشناسی

نام کتاب: قارا حبیب

نویسنده: رحمت‌الله ولی‌زاده هاسونی

تیراژ: ۱۰۰۰

ناشر: یاز

طرح روی جلد: یازنشر

چاپ و مصافح: اورمیه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول ۱۴۰۰

قیمت: ۶۰۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-206-062-6 * شابک : ۶-۶-۶۰۶-۶۰۶-۶۷۸

اورمیه، قیابان مدنی، کوی ۱۶، پلاک ۱۰۳ تلفکس: ۳۶۷۶۱۴۲۹-۰۴۴

E-mail: yaznashr@gmail.com

http://:yaznashr.blogfa.com

۰۹۱۴۳۱۴۰۵۳۹۶

فهرست مطالب کتاب

۷	 مقدمه
۱۱	 پیشگفتار
۱۴	 دوران کودکی و نوجوانی
۱۵	 برادران قاراحیب
۱۶	 جوانی قاراحیب
۱۷	 آوازه قاراحیب و سیلی زدنش به سالار عزت‌الله‌خان
۲۸	 ازدواج قاراحیب
۳۳	 منجرای قاراحیب و دزدان
۳۶	 آغاز مشروطه‌خواهی در ماکو
۳۹	 اوج مشروطه‌خواهی در ماکو
۴۱	 تشدید فشارها بر مشروطه‌خواهان و ایجاد انجمن
۴۴	 شهرت قاراحیب
۴۶	 مقابله عزت‌الله‌خان با مشروطه‌خواهان
۵۱	 تصمیم‌گیری سخت
۵۳	 اتحاد عزت‌الله‌خان با اکراه یاغی در منطقه ماکو
۵۴	 نبرد سنگین
۵۶	 شهادت خلیل از یاران قاراحیب
۵۸	 یاران قاراحیب
۶۰	 درماندگی قاراحیب
۶۲	 سرنوشت برادران قاراحیب

- ۶۷..... پناهنده شدن به غار
- ۷۰..... مردم ماکو و قاراجیب
- ۷۱..... حرالیت
- ۷۳..... امان نامه و تسلیم
- ۷۵..... پایان تلخ
- ۷۵..... انعکاس خبر شهادت قاراجیب در باکو و اصفهان
- ۷۶..... سرنوشت عبدالله پسر قاراجیب
- ۷۷..... قاراجیب و عقاب بال شکسته
- ۷۸..... ناحاق قان بانمال
- ۷۹..... حبیب ایوانی
- ۸۱..... پایان سخن
- ۸۳..... شعر مؤلف کتاب برای قاراجیب
- ۸۵..... ضمائم و اضافات
- ۸۷..... یادداشت‌های استاد مجید مجنون دبیر دبیرستانهای شهرستان شوط
- ۹۷..... یادداشت استاد اسفندیار حاجیلو در مورد قاراجیب
- ۹۸..... شعر استاد رندی یکی از شاعران ماکویی برای قاراجیب
- ۹۹..... تصاویر

مقدمه

نهضت مشروطه نقطه عطف مهمی در تاریخ سیاسی-اجتماعی ایران محسوب می‌شود که پس از ۱۵۱ سال حکومت قاجاریه در ایران، به وقوع پیوست و حکومت مبتنی بر تفکر فردی، استبداد پادشاهی را تحت نظارت قانون درآورد. گرچه دوام نیاورد و استبداد فردی بار دیگر بر کشور سایه افکند اما تغییراتی بنیادین در نحوه حکومتداری به وجود آورد و منجر به تدوین اولین قانون اساسی کشور در سال ۱۲۸۵ شمسی، تشکیل مجلس آزاد، برگزاری انتخابات، تفکیک قوای سه گانه، همچنین کاهش و کنترل قدرت نامحدود پادشاه گردید. از طرف دیگر زمینه تبادل اندیشه‌ها و گسترش مطبوعات و پیدایش تشکلهای صنفی را فراهم آورد و در راه به ثمر رسیدن این آثار و دستاوردها، خدا می‌داند که مردم ایران چه مرارتها و مصیبتها که نکشیدند و چه شهیدان بزرگی که تقدیم این آرمانهای مقدس خود نکردند.

یکی از قهرمانان گمنام این نهضت در منطقه ماکو، قاراحیب بود که متأسفانه تا به حال کمتر به او پرداخته شده و در مورد او

آنگونه که باید قلم‌فرسایی نشده است تا اینکه دوست بسیار عزیزم، جناب آقای رحمت الله ولیزاده، نویسنده و شاعر شیرین‌سخن شهرمان که نوشته‌هایش، حس و بوی غیرت، شهامت و جوانمردی توأم با عشق و عطف و مهربانی می‌دهد، از بنده خواسته‌اند تا مقدمه‌ای بر کتاب در دست چایشان به نام «قاراحیب، سردار مشروطه‌ی ماکو» بنویسم. بنده نیز چون سالها منتظر آفرینش چنین اثری بودم، با کمال میل پذیرفتم.

این کتاب تنها سرگذشت قاراحیب نیست، بلکه سرگذشت نیاکان و گذشتگان ما و تاریخ و وقایع و حوادث مردم این دیار در دوران مشروطه است که می‌بایست نسل حاضر و نسلهای آینده بخوانند و بدانند که اجدادشان برای آزادی آنان چه مبارزات و جانفشانیهایی از خود به یادگار گذاشته‌اند و از آلهایی که رفتار و منش قهرمانان در طول تاریخ بشر همیشه الگوی رفتاری انسانها بوده و خواهد بود، مطمئنم که مطالعه‌ی این کتاب تأثیر خوب و بسزایی در پرورش روحیه‌ی جوانمردی، آزادگی، آزادیخواهی و جسارت و رشادت نسلهای آینده را به همراه خواهد داشت.

جذآیت این کتاب در آن است که قاراحیب با پدربزرگ نویسنده همسایه بوده و ایشان وقایع و سرگذشت قاراحیب را مستقیماً از زبان پدربزرگ خود و بعداً هم از نوشته‌های مرحوم استاد

مجنون که یکی از فرهنگیان فرهیخته این دیار بودند، ایشان هم از زبان حاج قاسم رضایی که از سرشناسان شهرمان بودند، شنیده و جمع‌آوری و به زینت قلم آراسته‌اند.

از آنجایی که نویسنده در این کتاب با قلمی ساده و بیانی شیرین و شیوا به بیان وقایع پرداخته است به نظر، ماجراهای این کتاب خواننده را تا آخر ماجرا به دنبال خود خواهد کشید. این وقایع-نگاری، در اصل سرگذشت واقعی قهرمانی است که به علت رشادت، دلاوریها و جوانمردیهایش، در زمان مشروطه توسط یکی از روحانیون مبارز و بنیانگذاران مشروطه ماکو، شادروان میر باقر موسوی قره‌تپه‌ای به فرماندهی نظامی نیروهای مشروطه‌خواه این منطقه منصوب و سرانجام در ۲۹ مرداد ۱۲۸۶ شمسی، در جریان قلع و قمع بی‌رحمانه مشروطه‌خواهان توسط نیروهای تحت امر سردار ماکو اقبال‌السلطنه، قاراحیب هم به همراه یاران باوفای خود، علی‌رغم گرفتن امان‌نامه از طرف سردار، توسط عزت‌الله‌خان خواهرزاده سفاک و مقتدر سردار، معروف به عزیزخان که سودای جانشینی سردار را در سر می‌پروراند، به شهادت می‌رسند.

در تاریخ مورد بحث، روزنامه‌ی «کاسپی» که در مرکز کشور آذربایجان منتشر می‌شد، در باره چگونگی به شهادت رسیدن قاراحیب و یارانش می‌نویسد: عزت‌الله‌خان و مخالفان مشروطه،

آزادیخواهان منطقه ماکو را تیرباران و اجسادشان را سوزانده و خاکسترشان را به رودخانه زنگمار انداختند و روزنامه حبل‌المتین نام ۱۳ روستا را می‌برد که توسط نیروهای تحت امر سردار و عزیزخان در این زمان به کلی ویران و به آتش کشیده شدند.

در خبرها آمده است که مجلس ختمی هم به همین مناسبت در روز چهارم این شهیدان از سوی مردم اصفهان برگزار می‌گردد.
ابراهیم قاسمی اورنلری، آذر ماه ۱۴۰۰